

Въпроси и отговори относно COVID-19

1. Какво е COVID-19? Какво е SARS-CoV-2?

Новият коронавирус 2019 сега се нарича тежък остър респираторен синдром коронавирус-2 (SARS-CoV-2), а заболяването, свързано с него - COVID-19.

2. Откъде идват коронавирусаите?

Коронавирусите са вируси, които циркулират сред животните, но за някои от тях се знае, че засягат хората. След като заразят хората, те могат евентуално да се предават от човек на човек.

Известен е широк кръг от животни, които са източник на коронавируси. Например, вирусът, причиняващ Близкоизточен респираторен синдром (MERS-CoV), е коронавирус, произхождащ от камили, а тежкия остър респираторен синдром (ТОРС) произхожда от котки - цветки.

Повече информация за коронавирусаите може да намерите на интернет страницата на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията: <https://www.ecdc.europa.eu/en/factsheet-health-professionals-coronaviruses>

3. Този вирус сравним ли е със SARS (ТОРС) или със сезонния грип?

Новият коронавирус, открит в Китай, е генетично тясно свързан с вируса на SARS (ТОРС) от 2003 г. и изглежда, че има подобни характеристики, въпреки че все още данните за този вирус са ограничени.

ТОРС се появи в края на 2002 г. в Китай и в продължение на осем месеца са докладвани над 8 000 случая от 33 държави. Тогава един от всеки десет души, които са заразени с ТОРС, почина.

Настоящата епидемия от COVID-19 причини около 10 000 случая в Китай само през първия месец от появата си (от края на декември 2019 г. - до края на януари 2020 г.). Впоследствие случаи са съобщени и от други държави, вкл. някои и от ЕС/ЕИП. На този етап има твърде малко налични данни, за да се каже със сигурност колко смъртоносен е COVID-19, но предварителни данни сочат, че той е по-малко фатален от SARS-CoV (ТОРС).

Въпреки че двата вируса, както и грипните вируси, се предават от човек на човек и могат да причинят сходни симптоми, те са много различни и следователно се проявяват по различен начин. Все още е много рано да се направят заключения относно разпространението на SARS-CoV-2, но предварителната информация показва, че той се предава по същия начин, както причинителя на ТОРС и някои други пандемични грипни щамове. По данни на Европейския център за контрол на заболяванията (ECDC) всяка година до 40 000 души в ЕС/ЕИП умират преждевременно поради причини, свързани с грипа.

4. По какъв начин се предава инфекцията? Колко лесно се разпространява?

Въпреки че източник на инфекцията са животни, сега вирусът се предава от човек на човек. Към момента няма достатъчно епидемиологична информация, която да потвърди колко лесно и устойчиво вирусът се предава между хората. Изглежда вирусът се предава главно чрез въздушни капчици, когато хората кихат, кашлят или издишат.

Инкубационният период за COVID-19 (т.е. времето от контакта с болен и появата на симптоми) понастоящем се изчислява на от 2 до 14 дни. До момента е ясно, че вирусът може да се предава от заразените лица, когато проявяват (грипоподобни) симптоми. Все още не е ясно дали лицата с леки клинични оплаквания, както и асимптоматичните носители могат да предават инфекцията.

МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Какви са симптомите на COVID-19?

От известното досега, вирусът може да причини умерени грипоподобни симптоми като:

- треска
- кашлица
- затруднено дишане
- мускулни болки и
- отпадналост.

По-сериозните случаи развиват тежка пневмония, остър респираторен дистрес синдром, сепсис и септичен шок, които могат да доведат до смъртта на пациента. Хората със съществуващи хронични заболявания изглежда са по-предразположени към тежко протичане на заболяването.

2. Някои хора по-предразположени ли са към вируса?

Като цяло възрастните хора и тези със съпътстващи заболявания (например артериална хипертония, сърдечни заболявания, диабет, чернодробни заболявания и респираторни заболявания) се очаква да бъдат изложени на по-голям риск от развитие на тежки симптоми.

3. Има ли лечение за COVID-19?

Няма специфично лечение за това заболяване, така че подходът, използван за лечение на пациенти с инфекции, свързани с новия коронавирус, е за лечение на клиничните симптоми (например треска, затруднено дишане). Поддържащата грижа (например поддържаща терапия и мониторинг - кислородна терапия, подържане на телесен баланс на течностите и антивирусни лекарства) може да бъде много ефективна за болелите.

4. Кога трябва да се изследвам за COVID-19?

Ако имате:

- остра респираторна инфекция (внезапна поява на най-малко една проява: кашлица, повишена телесна температура или затруднено дишане,

Както и:

В рамките на 14 дни преди появата на симптомите, поне един от следните епидемиологични критерии:

- близък контакт с вероятен или потвърден случай на COVID-19

ИЛИ

- анамнеза за пътуване в Китай и Италия.

Близкият контакт се определя като:

- съжителство в едно домакинство с пациент с COVID-19;
- директен физически контакт с пациент с COVID-19 (напр. ръкостискане);
- директен незащитен контакт с инфекциозни секрети на пациент с COVID-19 (напр.- при опръскване при кихане, допир до използвани от пациента кърпички с голи ръце);
- директен (лице в лице) контакт с пациент с COVID-19 на разстояние до 2 метра и продължителност над 15 мин.;
- престой в затворено помещение (напр. класна стая, болнична стая, стая за срещи и др.) с пациент с COVID-19 за ≥ 15 мин. и на разстояние минимум 2 метра;
- здравен работник или друго лице, полагащ директни грижи за пациент с COVID-19, или лабораторен персонал, обработващ клинични проби на пациент с COVID-19 без препоръчаните лични предпазни средства или с евентуално нарушена цялост на личните превозни средства;
- пътуване в самолет в близост до лице с COVID-19 (до две места във всички посоки), придружител при пътуване или лица, полагащи грижи, членове на екипажа, обслужващи дадения сектор, където седи заболялият (ако тежестта на симптомите при заболялия или негово преместване/движение сочи, за по-голяма експозиция за близък контакт може да се определят и други или всички пътници в самолета).

ПРЕВЕНЦИЯ

1. Как мога да се предпазя от заразяване?

При посещение в области или държави с регистрирани случаи на COVID-19:

- избягвайте контакт с болни хора, особено такива с кашлица;
- избягвайте посещения на пазари и места, където има живи или мъртви животни;
- прилагайте общите хигиенни правила по отношение на хигиената на ръцете и хигиената на храната;
- измивайте ръцете си със сапун и вода ИЛИ използвайте дезинфекционен разтвор на алкохолна основа преди хранене, след използване на тоалетната и след всеки контакт с животни;

- избягвайте контакт с животни, техните екскременти или изпражнения.

Където и да пътувате, прилагайте общите правила за хигиена на ръцете и храната.

2. Какво трябва да направя, ако съм имал контакт с някого с COVID-19?

Информирайте здравните власти за последващи напътствия. Наблюдавайте се от времето на контакта с този човек и ако развиете някакви симптоми, свържете се с личния си лекар за съвет, като посочите, че сте били в контакт с COVID-19.

3. Какви са правилата за инфекцията/миенето на ръцете?

Миенето и дезинфекцията на ръцете са ключът към предотвратяване на инфекция. Трябва да миете ръцете си често и обилно със сапун и вода за най-малко 20 секунди. Ако сапун и вода не са налични, можете да използвате и дезинфекциращ препарат за ръце на алкохолна основа с поне 60% алкохол. Вирусът навлиза в тялото ви през очите, носа и устата, така че избягвайте да ги докосвате с немири ръце.

4. Маските за лице ефективни ли са в предпазването от COVID-19?

Маските за лице помагат да се предотврати по-нататъшното разпространение на инфекция от тези, които са болни, към други хора около тях. Маските за лице изглежда не са толкова ефективни за защита на тези, които не са заразени.

5. Има ли ваксина срещу SARS-CoV-2?

Понастоящем няма ваксина срещу коронавируса, включително щам SARS-CoV-2. Ето защо е много важно да се предпазим от инфекция или да задържим по-нататъшно разпространение на заразата.

6. Защитен ли съм от вируса SARS-CoV-2, ако съм се ваксинирал срещу грип тази година?

Грипът и 2019-nCoV са два много различни вируса и сезонната грипна ваксина не би защитила от болести, причинени от SARS-CoV-2.

Източник: <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china/questions-answers>